

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1456-6433/8902
Konu : Yazılı soru önergesi

07/05/2025

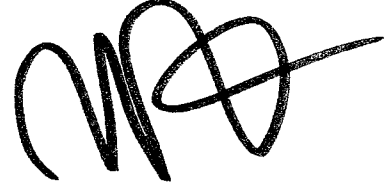
7/18110
GK 28

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 22/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1515841 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18110 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1456-6432/8901

Konu : Yazılı soru önergesi

02/05/2025

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18110 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından düzenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevessül edilmektedir.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

A) "Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması" kenar başlıklı 23. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, hükümlülerin kişisel özellikleri, bedensel, aklî ve sağlık durumları,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

suç işlemeyen önceki yaşamları, sosyal çevre ve ilişkileri, sanat ve meslek faaliyetleri, ahlâkî eğilimleri, suça bakış açıları, hükümlülük süreleri ve suç türleri belirlenerek, durumlarına uygun infaz kurumlarına ayrılması ve bunlara göre saptanacak infaz ve iyileştirme rejiminin; gözlem, inceleme ve değerlendirme yöntemiyle çalışan gözlem ve sınıflandırma merkezlerinde veya kapalı ceza infaz kurumlarının bu hizmete ayrılan bölümlerinde yapılacağı; hükümlülerin, işledikleri suç tiplerine, gösterdikleri eğilimlere, tutum ve davranışları nedeniyle sıkı gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekkip gerekmediğine göre yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarına veya normal güvenlikli ceza infaz kurumlarına veya açık ceza infaz kurumlarına gönderilecekleri,

B) "Hükümlülerin gruplandırılması" kenar başlıklı 24. maddesinin birinci fıkrasında hükümlülerin, ilk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler; aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler; tehlike hâli taşıyanlar; terör suçluları ile suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular şeklinde gruplara ayrılacağı; ikinci fıkrasında hükümlülerin ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılacağı,

C) "Hükümlünün barındırılması ve yatırılması" kenar başlıklı 63. maddesinin üçüncü fıkrasında, kadınların erkeklerle, hükümlülerin tutuklularla, çocukların yetişkinlerle, örgüt veya çıkar amaçlı örgüt suçluları ile terör suçlularının Kanunda sayılan hâller dışında bir araya gelmelerine ve bağlantı kurmalarına izin verilmeyeceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Bu kapsamda hükümlü ve tutukluların gözlem, sınıflandırma, gruplandırma ve odalara yerleştirme işlemleri, anılan mevzuat hükümleri doğrultusunda Ceza İnfaz Kurumları İdare ve Gözlem Kurulu kararlarıyla gerçekleştirilmekte olup, bu kararlara karşı yargı yolu açıktır.

III- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi tüm sağlık hizmetlerinden tıbbî gereklilik çerçevesinde ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri Devletin teminatı altında ve ücretsizdir. Hükümlü ve tutukluların beden ve ruh sağlığının korunması ve hastalıklarının tanısı için ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihli Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri dikkate alınarak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

IV- 5275 sayılı Kanunun;

A) "Hükümlülerin Nakilleri" başlıklı Dokuzuncu Bölümünün "Kendi istekleri ile nakil" kenar başlıklı 54. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için; gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri, çocuk hükümlüler ile maddi durumunun yetersiz olduğunu belgelendiren hükümlüler hariç olmak üzere nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri, ceza infaz kurumlarında bulunması gereken sürenin üç aydan fazla olması, iyi hâl göstermeleri, disiplin cezası

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

almamış veya kaldırılmış olması, istekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması, mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir kurum olması, daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması gerektiği; ikinci fıkrasında ise bu hükümlülerin nakledildikleri kurumlarda, eğitim öğretim veya hastalık nedeniyle nakil hariç, bir yıl kalmak zorunda olduğu, çocuklar bakımından bu sürenin altı ay olarak uygulanacağı,

B) "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. maddesinde, kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlülerin, yargı çevresi dışında Adalet Bakanlığınca belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara nakledilebileceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

V- Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 06/11/2024 tarihli cevapta;

A) Soru önergesinde adı geçen hükümlünün Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılmaktayken 09/09/2024 tarihinde Karatepe Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

B) Adı geçenin Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı sırada, 22/08/2024 tarihinde 3 kez telefonla görüşme hakkını kullanması için odasından çıkartıldığı, ancak slogan attığı ve kapıya vurmak suretiyle bu hakkını kullanmak istemediğini söylediği ve odasına girmemek için direndiği, olaya ilişkin olarak hükümlü hakkında açılan disiplin soruşturması neticesinde, 1 ay süreyle haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama ile 1 gün hücreye koyma disiplin cezalarıyla cezalandırılmasına karar verildiği, olay sonrasında adı geçen hakkında darp-cebir raporu aldırıldığı ve görevli personel hakkında yapılan disiplin soruşturması sonucunda söz konusu personelin kusurlu bir davranışının bulunmaması nedeniyle haklarında ceza verilmesine yer olmadığına dair karar verildiği,

C) Hükümlünün soru önergesinde belirtilen Kurum görevlileri hakkındaki iddialarına ilişkin olarak başlatılan adli soruşturmanın devam ettiği,

Ç) Kurumda tüm iş ve işlemlerin mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütüldüğü,

D) Soru önergesinde belirtilen aksi yöndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

